

KOMMISSJONENS GJENNOMFØRINGSFORORDNING (EU) 2021/1848**2024/EØS/28/97****av 21. oktober 2021****om utpeking av en erstatning for referanseverdien EONIA (Euro Overnight Index Average)(*)**

EUROPAKOMMISSJONEN HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/1011⁽¹⁾, særlig artikkel 23b nr. 8, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) EONIA (Euro Overnight Index Average) er en kritisk referanseverdi som representerer renten på usikrede overnattentutlånstransaksjoner angitt i euro. EONIA brukes i forbindelse med OIS-kontrakter («overnight index swaps») og mange andre produkter. Denne referanseverdien er helt avgjørende for kontantoppgjør og svært relevant også for andre formål, som for eksempel de ulike verdsettingsprosedyrene som brukes i forbindelse med prosessene for forvaltning av sikkerheter og risikostyring eller i regnskap.
- 2) Den opprinnelige metoden for beregning av EONIA var basert på opplysninger sendt inn av deltakende panelbanker. I februar 2018 kunngjorde European Money Markets Institute (EMMI), som er administrator for EONIA, at EONIA ikke ville kunne klare å oppfylle kravene i forordning (EU) 2016/1011 innen det tidspunktet disse kravene ville få anvendelse. EMMI og finansnæringen innledet derfor arbeidet med å avvikle EONIA på en ordnet måte. Den 13. september 2018 anbefalte arbeidsgruppen for risikofrie renter i euro at EONIA skulle erstattes av €STR (Euro Short-Term Rate) ettersom dette er en risikofri eurorente. Den 14. mars 2019 offentliggjorde arbeidsgruppen også anbefalinger om en overgang fra EONIA til €STR som omfattet en fase der metoden for beregning av EONIA skulle endres og baseres på €STR, samt om metoden for å fastsette spreadjusteringen mellom €STR og EONIA.
- 3) I samsvar med disse anbefalingene beregnet Den europeiske sentralbank (ESB) 31. mai 2019 en engangsspreadjustering mellom EONIA og €STR som ble fastsatt til 8,5 basispunkter. Samme dag kunngjorde EMMI at EONIA ville opphøre fra og med 3. januar 2022. I overgangsperioden offentliggjorde EMMI en revidert metode for beregning av EONIA der EONIA er lik €STR slik denne er offentliggjort av ESB, pluss engangsspreadjusteringen på 8,5 basispunkter. Den reviderte metoden får anvendelse på EONIA fra og med 2. oktober 2019 og til denne referansenrenten opphører 3. januar 2022. Den 11. desember 2019 fikk EMMI tillatelse fra den belgiske myndigheten for finansielle tjenester og markeder (FSMA) til å levere og administrere EONIA i henhold til artikkel 34 i forordning (EU) 2016/1011 slik at EONIA kan brukes fram til den opphører 3. januar 2022.
- 4) Til tross for den tidlige kunngjøringen om at EONIA-renten skulle opphøre 3. januar 2022, og for at bransjen i god tid kom med anbefalinger om å erstatte alle henvisninger til EONIA med €STR, særlig i kontrakter som utløper etter denne datoen, er det fortsatt et stort antall kontrakter og finansielle instrumenter som har EONIA som referanse i en rekke medlemsstater. EONIA spiller derfor fortsatt en avgjørende rolle for finansmarkedene i Den europeiske union. På grunn av prosessen med å oppnå enighet mellom eksperter og bransjen om en egnet overgangsstrategi, inneholder slike kontrakter og finansielle instrumenter vanligvis ikke egnede reservebestemmelser («fall-back provisions») som skal gjelde når EONIA opphører permanent. EONIAS opphør vil derfor trolig få en svært negativ innvirkning på disse kontraktene og finansielle instrumentene.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 374 av 22.10.2021, s. 6, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 388/2021 av 10. desember 2021 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), ennå ikke kunngjort.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/1011 av 8. juni 2016 om indekser som brukes som referanseverdier for finansielle instrumenter og finansielle kontrakter eller for å måle investeringsfonds resultater, og om endring av direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU og forordning (EU) nr. 596/2014 (EUT L 171 av 29.6.2016, s. 1).

- 5) EONIA er klassifisert som en kritisk referanseverdi i henhold til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/482⁽²⁾. Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2021/168⁽³⁾, som innførte artikkel 23b i forordning (EU) 2016/1011, ga Europakommisjonen myndighet til å utpeke en eller flere erstatninger for en kritisk referanseverdi dersom alle vilkårene i artikkel 23b i forordning (EU) 2016/1011 er oppfylt. Erklæringen fra EMMI 31. mai 2019 som kunngjorde at EONIA skulle opphøre, sammen med det forholdet at det på tidspunktet for utstedelsen av erklæringen ikke fantes noen etterfølgende administrator som ville fortsette å levere denne referanseverdien, oppfyller vilkåret i artikkel 23b nr. 2 bokstav b) i forordning (EU) 2016/1011.
- 6) Ut fra opplysninger som er rapportert av medlemmene av arbeidsgruppen for risikofrie renter i euro, skal det i Unionen per 9. juli 2021 fortsatt være flere tusen derivatkontrakter med direkte eksponeringer mot EONIA og avtaler om sikkerhetsstillelse som bruker EONIA som referanse. Disse to referansene representerer et samlet nominelt beløp på flere billioner euro. De samme medlemmene opplyste også at i gjennomsnitt var under halvparten av alle kontrakter som inneholder henvisninger til EONIA, ferdig reforhandlet. Dette innebærer at individuell reforhandling av alle resterende henvisninger til EONIA vil være en stor utfordring for kontraktspartene i Unionen, særlig for enheter under tilsyn. Med mindre disse kontraktene overføres til en utpekt erstatning for en referanseverdi, er det alvorlig risiko for at de ikke kan oppfylles. Selv om bransjen forventes å gjøre en aktiv innsats også i tiden framover for å få alle kontrakter og finansielle instrumenter som fortsatt har EONIA som referanse, over på €STR innen EONIA opphører, bør en erstatning for henvisninger til EONIA derfor redusere denne risikoen, som særlig vil kunne ramme kunder som inngår OIS-kontrakter («overnight index swaps») for å sikre seg mot renterisiko.
- 7) Resultatet av samråd i ekspertarbeidsgrupper har dannet grunnlaget for den foreløpige vurderingen av den viktige rollen som EONIA har spilt på finansmarkedene i Unionen. Det framgikk av disse samrådene i ekspertarbeidsgrupper at mangelen på en harmonisert strategi vil kunne skape rettslig usikkerhet som kan utløse rettstvister og føre til forstyrrelser. Arbeidsgruppen for risikofrie renter i euro sendte dessuten et formelt skriv 15. juli 2021 der Kommisjonen ble oppfordret til raskt å utpeke en lovfestet erstatning for EONIA. Kommisjonen bør derfor utpeke en lovfestet erstatning for EONIA som skal brukes i alle kontrakter, og i alle finansielle instrumenter som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU⁽⁴⁾, som ikke inneholder reservebestemmelser eller egnede reservebestemmelser.
- 8) Samrådene i arbeidsgruppen for risikofrie renter i euro påpekte også at erstatningen av henvisninger til EONIA i kontrakter gjennom reforhandling av kontraktene, ofte er blitt hemmet av at mange kontrakter ikke forfaller før etter at EONIA opphører 3. januar 2022, og av at det er vanskelig å innhente samtykke fra alle parter i hver enkelt kontrakt. Dette er forklaringen på at et stort antall kontrakter fortsatt bruker EONIA som referanse. I lys av denne situasjonen og på bakgrunn av opplysningene fra medlemmene av arbeidsgruppen for risikofrie renter i euro bør det sikres at alle kontrakter eller alle finansielle instrumenter som fremdeles bruker EONIA som referanse, omfattes av denne gjennomføringsforordningen og av virkeområdet for det lovfestede erstatningstiltaket fra og med den datoen EONIA opphører.
- 9) Sammen med kunngjøringen 31. mai 2019 om at EONIA fra og med 3. januar 2022 ikke lenger vil bli offentliggjort, kunngjorde EMMI endringer i beregningsmetoden for EONIA for å sikre fortsatt overholdelse av forordning (EU) 2016/1011 og en smidig overgang fram til EONIA endelig opphører. Disse endringene har fått anvendelse på EONIA-metoden siden 2. oktober 2019 og knytter beregningen av EONIA direkte til utviklingen av €STR ved å erklære at EONIA er lik €STR, pluss en fast spreadjustering basert på den spreaden ESB har beregnet. Ved at det legges til en fast spreadjustering, begrenses den økonomiske virkningen av at €STR utpekes som lovfestet erstatning for EONIA i alle kontrakter som forfaller etter at EONIA opphører 3. januar 2022.

(2) Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/482 av 22. mars 2019 om endring av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2016/1368 om utarbeiding av en liste over kritiske referanseverdier som brukes på finansmarkedene i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/1011 (EUT L 82 av 25.3.2019, s. 26).

(3) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2021/168 av 10. februar 2021 om endring av forordning (EU) 2016/1011 med hensyn til unntaket for visse spotvalutareferanseverdier fra tredjeland og utpeking av erstatninger for visse referanseverdier som skal opphøre, og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 49 av 12.2.2021, s. 6).

(4) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

- 10) I sitt formelle skriv av 15. juli 2021 anmodet arbeidsgruppen for risikofrie renter i euro særskilt om at den lovfestede erstatningen av EONIA skulle baseres på €STR, pluss den eksisterende faste spreadjusteringen mellom EONIA og €STR, slik at man unngår overføring av verdier i forbindelse med overgangen. Den lovfestede erstatningen for EONIA bør gjenspeile anbefalingene fra den berørte arbeidsgruppen for risikofrie renter og bør derfor baseres på €STR, pluss den faste spreadjusteringen som ESB har beregnet.
- 11) En erstatning for EONIA erstatter ved lov alle henvisninger til denne referanseverdien i alle kontrakter, og i alle finansielle instrumenter som definert i direktiv 2014/65/EU, som ikke inneholder reservebestemmelser eller egnede reservebestemmelser i henhold til artikkel 23b nr. 3 i forordning (EU) 2016/1011. Denne erstatningen berører derfor ikke kontrakter som er ferdig reforhandlet for å ta hensyn til at EONIA opphører, som fastsatt i artikkel 23b nr. 11 i forordning (EU) 2016/1011.
- 12) Etersom EONIA fra og med 3. januar 2022 ikke lenger vil bli offentliggjort, bør den utpekte erstatningsrenten erstatte henvisninger til EONIA fra og med den samme datoen.
- 13) FSMA, som tilsynsmyndighet for EONIAS administrator, og ESB, som sentralbank med ansvar for EONIAS valutaområde, har framlagt sine synspunkter på denne forordningen.
- 14) Tiltakene fastsatt i denne forordningen er i samsvar med uttalelsen fra Den europeiske verdipapirkomité.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

Artikkel 1

Erstatning av EONIA

1. €STR (Euro Short-Term Rate) som offentliggjøres av Den europeiske sentralbank, utpekes som erstatningsrente for EONIA (Euro Overnight Index Average) i henvisninger til EONIA i alle kontrakter og i alle finansielle instrumenter som definert i direktiv 2014/65/EU.
2. Den faste spreadjusteringen som skal legges til den erstatningsrenten som er utpekt i henhold til nr. 1, skal være lik 8,5 basispunkter.
3. Erstatningsrenten for EONIA skal utpekes i samsvar med følgende tabell:

Erstattet referanseverdi	Erstatningsrente	Spreadjusteringsverdi (%)
EONIA ISIN EU0009659945	€STR (Euro Short-Term Rate) ISIN EU000A2X2A25	0,085

Artikkel 2

Ikraftredelse og anvendelse

Denne forordningen trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordningen får anvendelse fra og med 3. januar 2022.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 21. oktober 2021.

For Kommisjonen

Ursula VON DER LEYEN

President
